

2018-03-21
U2018/01430/S**Utbildningsdepartementet**Statens skolverk
106 20 Stockholm

Uppdrag om mer rörelse i skolan

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens skolverk att lämna förslag som syftar till mer rörelse under skoldagen för alla elever, såväl flickor som pojkar, i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan. Skolverket ska även överväga och vid behov lämna förslag för mer rörelse i förskoleklass och fritidshemmet.

Uppdraget innefattar att:

- Redovisa relevant forskning på området avseende effekterna på skolresultat av mer rörelse, särskilt hos elever med en mer stillasittande livsstil, och om dessa skiljer sig åt mellan könen, olika åldrar och andra relevanta omständigheter.
- Beskriva hur kommuner och andra huvudmän redan i dag erbjuder daglig fysisk aktivitet under skoldagen.
- Analysera vilka åtgärder som behövs för att alla elever ska erbjudas mer rörelse under skoldagen och lämna förslag som syftar till detta.
- Undervisningstiden i ämnet idrott och hälsa utökas med 100 timmar i grundskolan fr.o.m. 2019. En analys ska göras av i vilka årskurser en utökning ger störst effekt.
- Föreslå författningsändringar avseende ett stärkt ansvar att i utbildningen inkludera inslag som leder till ökad rörelse bland eleverna. En analys ska göras av hur dessa ändringar bäst samverkar med utökningen av undervisningstiden i ämnet idrott och hälsa.

Förslagen ska utgå från att alla elever ska ha lika möjligheter till mer rörelse utifrån de olika förutsättningar och behov som kan finnas hos individer.

Skolverket ska vid genomförandet av uppdraget inhämta kunskap och synpunkter från Folkhälsomyndigheten, Centrum för idrottsforskning (CIF) vid Gymnastik- och idrottshögskolan, Sveriges Riksidrottsförbund, Yrkesföreningar för Fysisk Aktivitet och andra relevanta myndigheter eller organisationer. Ett barnrättsperspektiv, jämställdhetsperspektiv och funktionshinderperspektiv ska beaktas vid genomförandet av uppdraget.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 15 juni 2018 i den del som avser utökningen av undervisningstiden i ämnet idrott och hälsa. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 januari 2019. Redovisningen ska innehålla en kostnadsberäkning för genomförandet av förslagen hos samtliga berörda aktörer (myndigheter, kommuner, enskilda och andra skolhuvudmän). Redovisningen ska även innehålla en samlad bedömning av förslagens konsekvenser, inklusive deras påverkan på jämställdheten mellan flickor och pojkar och hur de förhåller sig till principen om icke-diskriminering. Skolverket ska vidare genomföra en konsekvensanalys innan beslut fattas om föreskrifter enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Bakgrund

Regeringen gav 2011 Skolverket i uppdrag att stödja skolans utveckling av ämnet idrott och hälsa (U2011/05948/S). I uppdraget ingick att erbjuda utbildningsinsatser för lärare samt vid behov utveckla material för att stödja utvecklingen av ämnet. Insatserna skulle ge stöd för att använda de nya kursplanerna respektive ämnesplanerna i ämnet samt att bedöma elevernas kunskaper utifrån kunskapskraven. Inom ramen för uppdraget tog myndigheten fram stödmaterial för lärare samt genomförde kurser, seminarier och riktade stödinsatser.

I sin redovisning framförde Skolverket att skolans uppdrag att sträva efter att erbjuda daglig fysisk aktivitet, som det formuleras i läroplanerna för de obligatoriska skolformerna, är en viktig hälsofråga och ett område som i större utsträckning behöver uppmärksammas. Detta bl.a. mot bakgrund av forskning som visar på positiva effekter av daglig fysisk aktivitet.

Regeringen gav vidare i december 2015 i uppdrag till Centrum för idrottsforskning (CIF) vid Gymnastik- och idrottshögskolan, att genomföra en fördjupad analys av idrottsrörelsens barn- och ungdomsverksamhet (S2015/08201/FS). I sin redovisning pekar CIF på studier som visar att få unga i dag lever upp till den medicinska expertisens rekommenderade nivåer av daglig fysisk aktivitet och att de största folkhälsovinster nås om det går att aktivera de som är minst fysiskt aktiva. Cirka sex procent av unga deltar sällan eller aldrig i skolans undervisning i idrott och hälsa, de är stillasittande på rasterna, de tillhör sällan föreningsidrotten och de uppger sig även i övrigt ha en fysiskt inaktiv fritid.

Regeringen gav i maj 2016 Folkhälsomyndigheten och Livsmedelsverket i uppdrag att ta fram underlag till insatser för att främja hälsa relaterad till matvanor och fysisk aktivitet (S2016/03245/FS). I sin redovisning pekar myndigheterna på att det är möjligt att främja fysisk aktivitet på befolkningsnivå men att insatserna behöver vara långsiktiga och riktas både till individer och till deras sociala och fysiska miljö. Skolan framhålls som en viktig aktör i ett sådant arbete.

I november 2016 gav regeringen Skolverket i uppdrag att se över behovet av mer rörelse under skoldagen och lämna förslag som syftar till mer rörelse för alla elever, såväl flickor som pojkar, i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan (U2016/04956/S). En redovisning inkom i juni 2017.

Skälen för regeringens beslut

I läroplanerna för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan anges det att skolan ska sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen. I läroplanerna för förskoleklassen och fritidshemmet anges det att eleverna ska ges förutsättningar att utveckla en allsidig rörelseförmåga genom att få delta i fysiska aktiviteter och vistelse i olika naturmiljöer. Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Vidare ska undervisningen bidra till en förståelse för hur fysiska aktiviteter och utvistelser kan påverka hälsa och välbefinnande. Av skolförordningen (2011:185) framgår att friluftsverksamhet ska anordnas under lärarens ledning i den omfattning som rektorn bestämmer (5 kap. 6 §). Det finns studier som visar på positiva kopplingar mellan fysisk aktivitet, motorisk träning och skolprestationer. Därtill finns det en grupp elever som sällan eller aldrig deltar i skolans undervisning i idrott och hälsa, är stillasittande på rasterna,

sällan tillhör föreningsidrotten och i övrigt inte är fysiskt aktiva på sin fritid. Regeringen ser det därför som viktigt att skolan tar vara på de möjligheter och tillfällen som finns under skoldagen för att engagera och aktivera alla barn till mer rörelse, vilket i förlängningen kan leda till en mer jämlik hälsa.

Regeringens prioritering är en bra skola för alla elever och en del av detta är att skapa en skola där alla elever ska få det stöd som behövs för att kunna utvecklas efter sina förutsättningar. För att ge alla elever möjligheter att utvecklas så långt som möjligt för att nå utbildningens mål bedömer regeringen att det finns anledning att undersöka om och hur mer rörelse under skoldagen kan främja elevernas utveckling. Ett uppdrag med ett sådant innehåll bör därför ges till Skolverket.

På regeringens vägnar

Gustav Fridolin

Leif Eriksson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Socialdepartementet/FS

Finansdepartementet/BA

Riksdagen, utbildningsutskottet

Folkhälsomyndigheten

Gymnastik- och idrottshögskolan

Sveriges Riksidrottsförbund

Yrkesföreningar för Fysisk Aktivitet